

Το πρόγραμμα **ATHENS BIOWASTE** αποσκοπούσε στην πρώτη πιλοτική διαλογή των βιοαποβλήτων στην πηγή σε επιλεγμένες περιοχές των Δήμων Αθηναίων και Κηφισιάς και την επεξεργασία αυτών στη μονάδα Μηχανικής και Βιολογικής Επεξεργασίας (ΕΜΑΚ) του ΕΔΣΝΑ για την παραγωγή κόμποστ υψηλής ποιότητας. Επιπλέον, με την ανάπτυξη κατάλληλων λογισμικών εργαλείων προσδιόρισε τα οφέλη των βιώσιμων μεθόδων διαχείρισης των βιοαποβλήτων αναφορικά με τις εκπομπές αερίων των θερμοκηπίων (συνεισφορά στη κλιματική αλλαγή), ενώ πραγματοποίησε αξιολόγηση της ποιότητας του παραγόμενου κόμποστ δεδομένης της σύνθεσης και των μεθόδων συλλογής των βιοαποβλήτων. Μέσω των προαναφερθέντων στόχων και μέσω της διαμόρφωσης κατάλληλου οδηγού προώθησε και ενίσχυσε τη δημιουργία αγοράς για το κόμποστ και την ευαισθητοποίηση των πολιτών, των αρμόδιων αρχών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων αναφορικά με τη διαχείριση των βιοαποβλήτων. Επιπλέον, συνέταξε προτάσεις για την τροποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών και νομοθετικών διατάξεων διαχείρισης των αποβλήτων.

Οι ειδικοί στόχοι του έργου ήταν:

- Η δημιουργία ολοκληρωμένης διαχείρισης των βιοαποβλήτων στην Ελλάδα
- Η αξιολόγηση εναλλακτικών επιλογών διαχείρισης βιοαποβλήτων βάση όλου του κύκλου ζωής
- Η αξιολόγηση της τελικής ποιότητας κόμποστ σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά υλικών εισροής και άλλων λειτουργικών παραμέτρων
- Η διαμόρφωση της βάση για τη διαμόρφωση αγοράς κόμποστ στην Ελλάδα
- Η αξιολόγηση εναλλακτικών συστημάτων διαλογής
- Η διαμόρφωση του πρώτου συστήματος διαλογής βιοαποβλήτων στην πηγή στην Ελλάδα
- Η παροχή καθοδήγησης στις τοπικές αρχές διαχείρισης απορριμμάτων όσον αφορά στη διαχείριση των βιοαποβλήτων
- Η αύξηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίηση και γνώσης των πολιτών, των αρμόδιων αρχών και άλλων ενδιαφερόμενα φορέων σχετικά με τη διαχείριση των βιοαποβλήτων
- Η σύνταξη προτάσεων τροποποίησης των υφιστάμενων τεχνικών προδιαγραφών που περιλαμβάνονται στην ελληνική νομοθεσία

<http://www.biowaste.gr>

Η διαχείριση των δημοτικών αποβλήτων απαιτεί μια σειρά από διαδικασίες. Η εκάστοτε τοπική αρχή φροντίζει για την τοποθέτηση και συντήρηση των κάδων απορριμμάτων, τη συλλογή των απορριμμάτων με ειδικά οχήματα και τη μεταφορά τους σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας ή/και απόθεσης (π.χ. Κέντρα Ανακύκλωσης ή ΧΥΤΑ).

Οι συνεχώς αυξανόμενες ποσότητες αποβλήτων συνεπάγονται και αυξημένο κόστος διαχείρισής τους. Το κόστος αυτό το επωμίζεται, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» αρχικά η τοπική αρχή και τελικά το απλό νοικοκυριό που παράγει τα απόβλητα. Τα συστήματα «Πληρώνω Όσο Πετώ» (ΠΟΠ) προτείνουν μια διαφορετική μέθοδο, βασισμένη στην αρχή αυτή αλλά και την

αρχή της ανταποδοτικότητας. Ο κάθε ένας από εμάς δηλαδή, πληρώνει ανάλογα με τα απόβλητα που παράγει.

Στο Πρόγραμμα LIFE Environment, με τίτλο «Η Ανάπτυξη Συστήματος Πληρώνω Όσο Πετάω (ΠΟΠ) στην Ελλάδα, Εσθονία και Κύπρο» επιχειρήθηκε η διερεύνηση και πιλοτική εφαρμογή συστημάτων ΠΟΠ για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Παράλληλα, με τη συνεργασία της Εσθονίας και της Κύπρου μπόρεσε να εξεταστεί η δυνατότητα εφαρμογής του ΠΟΠ και υπό διαφορετικές συνθήκες.

Στο πλαίσιο του προγράμματος υλοποιήθηκαν οι παρακάτω δράσεις:

- Εκπονήθηκε ένα πιλοτικό πρόγραμμα εφαρμογής συστήματος ΠΟΠ σε περίπου 1.200 - 1.500 νοικοκυριά και επιχειρήσεις στο δήμο Ελευσίνας
- Εκπονήθηκε μελέτη για τις δυνατότητες εφαρμογής των συστημάτων ΠΟΠ στην Ελλάδα.
- Σχεδιάστηκε ένας Οδηγός Καλών Πρακτικών για τους δήμους κυρίως της Ελλάδας, που θα τους βοηθήσει σημαντικά να οργανώσουν, επιλέξουν και εφαρμόσουν τον καταλληλότερο συνδυασμό συστημάτων ΠΟΠ για την περιοχή τους.

<http://payt.gr/index.php>

Επιδίωξη του "**DRYWASTE**" ήταν ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η εξέταση, η βελτιστοποίηση και η αξιολόγηση, ενός καινοτόμου συστήματος οικιακής ξήρανσης, του βιοαποδομήσιμου κλάσματος των οικιακών οργανικών απορριμμάτων, προκειμένου να επέλθει σημαντική μείωση της μάζας και του όγκου αυτών, στην πηγή.

Το τελικό ξηρό υπόλοιπο, χωρίς την περιεχόμενη υγρασία και με την αδρανοποίηση των παθογόνων οργανισμών λόγω της έλλειψης αυτής, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παραγωγή πράσινης ενέργειας, γεγονός που έρχεται σε πλήρη συμφωνία με την περιβαλλοντική Ευρωπαϊκή κοινοτική νομοθεσία, αποφέροντας πολλαπλά οφέλη σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

<http://www.uest.gr/drywaste/site/gr/index.htm>

Το 'ELINA' εξέτασε την ολοκληρωμένη "πράσινη" διαχείριση του κύκλου ζωής των πετρελαιοειδών αποβλήτων και καταλοίπων (ΠΑΚ), ένα ρεύμα αποβλήτων ιλύος ή/και αποβλήτων υγρής φάσης που αποτελούνται εξ ολοκλήρου ή/και μερικώς από ορυκτέλαια, υδρογονάνθρακες υψηλού μοριακού βάρους (συνθετικά έλαια) ελαιώδη κατάλοιπα από τις δεξαμενές, μίγματα πετρελαίου νερού, γαλακτώματα και υδατοδιαλυτές ενώσεις.

Τα ΠΑΚ αφορούν στη μεγαλύτερη ροή αποβλήτων πετρελαϊκής προέλευσης και παράγονται κυρίως από βιομηχανίες μεγάλης κλίμακας, από σταθμούς ανεφοδιασμού οχημάτων και πλοία.

Επομένως, η ολοκληρωμένη διαχείριση αυτών των αποβλήτων, χωριστά από άλλα ρεύματα, είναι ιδιαίτερης σημασίας για χώρες με έντονη βιομηχανική δραστηριότητα ή/και έντονη παρουσία στον τομέα της ναυτιλίας.

Γενικότερα, οι κύριοι στόχοι του ELINA περιελάμβανε:

- Αποτύπωση της σχετικής νομοθεσίας και προτάσεις αναθεώρησης,
- Προσδιορισμό και χαρτογράφηση των κύριων παραγωγών ΠΑΚ στην Ελλάδα,
- Προσδιορισμό των ποσοτήτων και της χημικής σύνθεσης των ΠΑΚ που παράγονται,
- Κατάρτιση καταλόγου για τη μελλοντική δημιουργία ενός πιλοτικού δικτύου συλλογής ΠΑΚ από διαφορετικές πηγές προέλευσης σε όλη τη χώρα,
- Επιδεικτική εφαρμογή ενός πιλοτικού προγράμματος διαλογής στην πηγή των ΠΑΚ σε 2 μεγάλα επιβατηγά πλοία,
- Οργάνωση φόρουμ με ενδιαφερόμενους – εμπλεκόμενους φορείς,
- Αποτύπωση υφιστάμενων υποδομών διαχείρισης ΠΑΚ,
- Ανάπτυξη ενός Πράσινου Πρακτικού Οδηγού ο οποίος θα ενσωματώνει τις παραπάνω δράσεις.

<http://elina.org.gr/>

ISWM-TINOS

Το εν λόγω Έργο προώθησε την έννοια της ολοκληρωμένης διαχείρισης στερεών αποβλήτων και αποσκοπούσε στην ανάπτυξη, την επίδειξη και την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Τήνο. Το προτεινόμενο σύστημα περιελάμβανε τη χωριστή διαλογή στην πηγή κάθε είδους ανακυκλώσιμου υλικού (γυαλί, μέταλλο, χαρτί, πλαστικό), καθώς και των βιολογικών αποβλήτων και την μετέπειτα επεξεργασία των συλλεγόμενων βιολογικών αποβλήτων. Η αερόβια επεξεργασία (κομποστοποίηση) εξετάστηκε μέσα από μια πρότυπη μονάδα επίδειξης στην Τήνο, ενώ η αναερόβια χώνευση των βιολογικών αποβλήτων διερευνήθηκε σε εργαστήριο του Πανεπιστημίου της Βερόνα στην Ιταλία.

<http://iswm-tinos.uest.gr/?lang=el>

SOL-BRINE

Κύριος στόχος του έργου ήταν η ανάπτυξη ενός ενεργειακά αυτόνομου συστήματος ολικής εξάλειψης της παραγόμενης άλμης από μονάδες αφαλάτωσης, υιοθετώντας και εφαρμόζοντας την αρχή μηδενικής απόρριψης (Zero Liquid Discharge). Έτσι, παράλληλα πέτυχε υψηλή ανάκτηση νερού (>90%) και παραγωγή στερεού άλατος εμπορικής αξίας. Στο πλαίσιο του προγράμματος, αναπτύχθηκε, ελέγχθηκε και βελτιστοποιήθηκε ένα πιλοτικό σύστημα επεξεργασίας της άλμης, τα αποτελέσματα/ευρήματα του οποίου μπορούν να συνεισφέρουν σημαντικά στην ανάπτυξη συστημάτων μεγάλης κλίμακας.

Ανάπτυξη τοπικών σχεδίων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέχρι το 2020 – CLIM LOCAL - LIFE07 ENV/GR/000282

Το έργο CLIM-LOCAL2020 υλοποιήθηκε από κοινού μεταξύ του Δήμου Βόλου, της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης – Αποχέτευσης Μείζονος Περιοχής Βόλου (ΔΕΥΑΜΒ), της Αναπτυξιακής Εταιρείας Βόλου (ΑΝΕΒΟ) και της Εταιρείας Περιβαλλοντικών Μελετών (Ε.ΠΕ.Μ. Α.Ε.).

Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα LIFE+ 2007 της Ε.Ε. και οι κύριοι στόχοι του περιελάμβαναν:

-Ανάπτυξη κατάλληλων εργαλείων που θα επιτρέψουν στις τοπικές αρχές να μειώσουν σημαντικά τις εκπομπές των Αερίων του Φαινομένου του Θερμοκηπίου (ΑΦΘ) στην περιοχή τους

-Ανάπτυξη προγράμματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη μείωση εκπομπών ΑΦΘ σε τοπικό επίπεδο

-Ευαισθητοποίηση, παροχή κατάρτισης και διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπισή της

-Μείωση των εκπομπών ΑΦΘ σε τοπικό επίπεδο (Δήμος Βόλου), σε ορίζοντα 10-15 ετών, με την ενεργό συμμετοχή των πολιτών

Η διάρκεια του έργου ήταν 3,5 χρόνια (1/1/2009 - 31/6/2012). Στο διάστημα αυτό οι αρχές του Βόλου κατέφεραν να συλλέξουν τα δεδομένα που απαιτούνται ώστε να καταστρώσουν το 'Τοπικό Σχέδιο Δράσης (ΤΣΔ) για την Κλιματική Αλλαγή 2010-2020' της περιοχής. Το ΤΣΔ εγκρίθηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο Βόλου τον Απρίλιο του 2010, αφού πρώτα είχε τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, ενώ ενδεικτικά μέτρα τέθηκαν σε πιλοτική εφαρμογή. Το έργο αποτέλεσε μια καλή αρχή, η οποία συνεχίστηκε τα επόμενα χρόνια και στο πλαίσιο του Σχεδίου Δράσης Βιώσιμης Ενέργειας του Βόλου που εγκρίθηκε τον Οκτώβριο του 2014 από το Σύμφωνο των Δημάρχων (<http://www.eumayors.eu>).

Στρατηγικός Σχεδιασμός για την προσαρμογή και εφαρμογή των αρχών της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων σε ένα ευάλωτο οικοσύστημα – Ecopest (LIFE07 ENV/GR/000266)

Το έργο EcoPest αποτέλεσε πιλοτικό πρόγραμμα το οποίο στόχευε στην προστασία ενός ευάλωτου υγροτοπικού οικοσυστήματος.

Το πρόγραμμα διήρκησε 2,5 χρόνια (1/1/2009 έως 31/3/2012) και υλοποιήθηκε από το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, την ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ Α.Ε., το ΙΕΒ & το ΙΓΕΜΚ του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «ΔΗΜΗΤΡΑ», και τον ΟΑΣΕ.

Αντικείμενο του EcoPest ήταν να αναπτύξει, να παρουσιάσει και να εφαρμόσει μια οικονομικά βιώσιμη στρατηγική για την ορθολογική χρήση γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων, μέσω του ελέγχου των εισροών και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των σχετικών κινδύνων. Τελικός στόχος του προγράμματος είναι η υποβολή βιώσιμων προτάσεων προς τους αρμόδιους για την περιβαλλοντική και αγροτική πολιτική φορείς, προκειμένου να συνεισφέρει το πρόγραμμα με τα αποτελέσματα του στην ανταπόκριση της χώρας στις τρέχουσες απαιτήσεις και τις μελλοντικές νομοθετικές ρυθμίσεις.

Το πρόγραμμα εφαρμόστηκε σε πιλοτική κλίμακα σε μια έκταση 9000 στρεμμάτων αγροτικής γης στις καλλιέργειες βαμβακιού, καλαμποκιού και βιομηχανικής τομάτας στο Κωπαϊδικό πεδίο στις παρακείμενες εκτάσεις του Βοιωτικού Κηφισού ο οποίος καταλήγει στη λίμνη Υλίκη με την συμμετοχή άνω των 200 καλλιεργητών.

Στο πλαίσιο του Ecopest επιτεύχθηκε:

- Η καθιέρωση ενός συστήματος λήψης αποφάσεων για την ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.
- Ο προσδιορισμός και η διαχείριση βασικών παραγόντων οι οποίοι οδηγούν σε καταστάσεις υψηλού κινδύνου για τον χρήστη και το περιβάλλον κατά τη διάρκεια αγροτικών δραστηριοτήτων.
- Η παρακολούθηση της επίδρασης των αγροτικών δραστηριοτήτων στο περιβάλλον και καθορισμός εξειδικευμένων δεικτών για την συγκεκριμένη περιοχή με σκοπό την συνολική εκτίμηση της περιβαλλοντικής ποιότητας της περιοχής.
- Η εκπαίδευση και κατάρτιση τοπικών παραγόντων (επαγγελματίες χονδρικής και λιανικής εμπορίας φυτοπροστατευτικών προϊόντων, ψεκαστές, αγρότες, σύμβουλοι) στην ορθολογική χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Συνολικά το έργο συνεισέφερε σημαντικά στην ενίσχυση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην Ελλάδα, δημιουργώντας τις δομές για το εθνικό σχήμα πιστοποίησης του εξοπλισμού ψέκασης και της επαγγελματικής χρήσης των ζιζανιοκτόνων. Επίσης οδήγησε στη ρύθμιση του εξοπλισμού ψέκασης στην περιοχή μελέτης του έργου σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την Ορθολογική Χρήση των Γεωργικών Φαρμάκων (Οδηγία 2009/128/EC). Ταυτόχρονα, βασικοί συντελεστές του έργου συμμετέχουν πλέον στην Ομάδα που έχει στόχο τη δημιουργία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Εφαρμογή της Οδηγίας στην Ελλάδα.

Το έργο Ecopest ήταν μέσα σε ένα από τα καλύτερα προγράμματα LIFE του έτους 2012 ('Best of the Best LIFE Projects 2012).

Thalassa - Θάλασσα: Μάθε, Δράσε, Προστάτεψε/Ενημερωτική, Εκπαιδευτική και Συμμετοχική εκστρατεία για τα θαλάσσια θηλαστικά της Ελλάδας

Διάρκεια: 01/09/2010 - 31/12/2013

Συντονιστής Δικαιούχος: MOM/Εταιρεία για τη Μελέτη & Προστασία της Μεσογειακής φώκιας

Συμπράττων Δικαιούχος: WWF Greece

Συμμετέχοντες: Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών Πέλαγος, Tethys Research Institute

Συνολικός προϋπολογισμός: 1.343.248€

Χρηματοδότηση Ευρωπαϊκής Επιτροπής: 667.124€

Συγχρηματοδότες: Πράσινο Ταμείο (176.500€), Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (150.000€), Blue Planet Shipping (150.000€)

Η εκστρατεία "Θάλασσα" αποτέλεσε την πρώτη ολοκληρωμένη προσπάθεια ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού, σχετικά με την επιτακτική ανάγκη προστασίας των απειλούμενων με εξαφάνιση θαλάσσιων θηλαστικών (φάλαινες, δελφίνια, φουσητήρες, φώκιες) που ζουν στις ελληνικές θάλασσες, εξαιτίας ανθρωπογενών απειλών. Η εκστρατεία περιελάμβανε πολλαπλές δράσεις ενημέρωσης, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης καθώς και συμμετοχικές δράσεις με στόχο την ενεργή συμμετοχή του κοινού στην προσπάθεια προστασίας των ειδών.

Στόχος: Η καθιέρωση στη συνείδηση του κοινού, ανάγκης προστασίας των απειλούμενων θαλάσσιων θηλαστικών, ως σημαντικό στοιχείο του θαλάσσιου περιβάλλοντος της Ελλάδας.

Συγκριτικά αποτελέσματα για την περίοδο 2010-2013:

- 12% αύξηση στο επίπεδο γνώσης των ατόμων της ηλικιακής ομάδας 24-35 αναφορικά με την ύπαρξη των θαλάσσιων θηλαστικών στις ελληνικές θάλασσες.
- 10% αύξηση στο ποσοστό των ανθρώπων που γνωρίζουν την ύπαρξη φαλαινών στην Ελλάδα.
- 22% αύξηση στην αναγνωρισιμότητα του σταχτοδέλφινου.
- 11% αύξηση στην αναγνωρισιμότητα του ρινοδέλφινου.
- 9% αύξηση στην αναγνωρισιμότητα του ζωνοδέλφινου.

Αναφορικά με τα μέτρα προστασίας

- 5% αύξηση στο ποσοστό των ατόμων που γνωρίζουν την ύπαρξη νομικού πλαισίου για την προστασία των θαλάσσιων θηλαστικών στην Ελλάδα.
- 36% των ερωτώμενων πιστεύουν ότι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των αρμόδιων αρχών και φορέων είναι ένα βασικό μέτρο προστασίας των θαλάσσιων θηλαστικών.
2% αύξηση στο ποσοστό των ατόμων που πιστεύουν ότι η εφαρμογή του υπάρχοντος νόμου είναι ένα αποτελεσματικό μέτρο για την προστασία των θαλάσσιων θηλαστικών.

<http://thalassaproject.mom.gr/>

CRETAPLANT - Πιλοτικό Δίκτυο Μικρο-Αποθεμάτων Φυτών στη Δυτική Κρήτη

Δικαιούχος (Ανάδοχος): Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)

Εταίροι: Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων & Περιφέρεια Κρήτης, Διεύθυνση Δασών Χανίων

Προϋπολογισμός: 931.650 € (Χρηματοδότηση από την ΕΕ: 698.738 € - 75%)

Διάρκεια: 40 μήνες (1-ΣΕΠ-2004 έως 31-ΔΕΚ-2007)

Τα ΜΑΦ αφορούν τα 6 φυτικά είδη κοινοτικής προτεραιότητας (Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ) *Androcymbium rechingeri*, *Anthemis glaberrima*, *Bupleurum kakiskalae*, *Cephalanthera cucullata*, *Hypericum aciferum*, *Nepeta sphaciotica* και τον 1 οικότοπο προτεραιότητας 9370 Συστάδες Φοινίκων *Phoenix*.

Τα Μικρο-Αποθέματα Φυτών (ΜΑΦ) είναι μικρές περιοχές (με έκταση μικρότερη από 200 στρέμματα) που σκοπό έχουν την προστασία και τη διαχείριση του πληθυσμού ενός σπάνιου φυτού. Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος LIFE-CRETAPLANT, έχει εγκατασταθεί στο νομό Χανίων, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, ένα πιλοτικό δίκτυο 7 ΜΑΦ (σε δημόσιες εκτάσεις που ανήκουν σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ 2000) για την προστασία ισάριθμων απειλούμενων φυτών. Με τον τρόπο αυτό, σε κάθε ΜΑΦ προστατεύονται και διατηρούνται πολλά ακόμη σημαντικά είδη φυτών, ζώων και οικοτόπων. Την ευθύνη της παρακολούθησης και διαχείρισης των ΜΑΦ έχει η Δασική Υπηρεσία σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και επιστημονικούς φορείς.

Στόχος είναι η διατήρηση των μικρών αυτών θησαυρών βιοποικιλότητας και η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση του κοινού για το περιβάλλον και την Ελληνική Φύση.

- Το Μικρο-Απόθεμα του είδους *Androcymbium rechingeri* είναι στη Νησίδα Ελαφονήσι και έχει έκταση 22 στρέμματα.
- Το Μικρο-Απόθεμα του είδους *Anthemis glaberrima* είναι στη Νησίδα Ήμερη Γραμβούσα και έχει έκταση 45 στρέμματα.
- Το Μικρο-Απόθεμα του είδους *Bupleurum kakiskalae* είναι στην Κακισκάλα, Λινοσέλι Λευκών Ορέων και έχει έκταση 10 στρέμματα.
- Το Μικρο-Απόθεμα του είδους *Cephalanthera cucullata* είναι στο Κουκούλι, Κουστογέρακο Αν. Σελίνου και έχει έκταση 120 στρέμματα.
- Το Μικρο-Απόθεμα του είδους *Hypericum aciferum* είναι στην Παραλία Φουρνωτή, ανατολικά της Σούγιας και έχει έκταση 65 στρέμματα.
- Το Μικρο-Απόθεμα του είδους *Nepeta sphaciotica* είναι στην Σβουριχτή, Λευκά Όρη και έχει έκταση 48 στρέμματα.
- Το Μικρο-Απόθεμα του οικοτόπου *Phoenix theophrasti* είναι στην Άσπρη Λίμνη, Χρυσοσκαλίτισσα και έχει έκταση 22 στρέμματα.

<http://cretaplant.biol.uoa.gr/el/project.html>

Υλοποίηση δράσεων διατήρησης για τον Θαλασσοκόρακα και τον Αιγαιόγλαρο και αναγνώριση Θαλάσσιων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας

Το Πρόγραμμα υλοποιήθηκε από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία σε συνεργασία με την Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας (ΜΟm), το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων και την Πορτογαλική Ορνιθολογική Εταιρεία (SPEA), σε 17 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (SPA) κατά την περίοδο 2009-2012.

Το συνολικό κόστος του προγράμματος ήταν 2.357.922 ευρώ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χρηματοδότησε το πρόγραμμα κατά 75%, με συνολικό ποσό 1.768.442 ευρώ. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Α.Γ. Λεβέντη.

Βασικός στόχος του Προγράμματος ήταν η βελτίωση της κατάστασης διατήρησης του Θαλασσοκόρακα (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) και του Αιγαιόγλαρου (*Larus audouinii*) στην Ελλάδα, μέσω της εφαρμογής στοχευόμενων δράσεων διατήρησης σε 17 Ζώνες Ειδικής Προστασίας, σύμφωνα με τις οδηγίες και προτεραιότητες που καθορίζονται από τα Διεθνή Σχέδια Δράσης για τα δύο είδη.

Αντικείμενο:

- Συλλογή στοιχείων για τον προσδιορισμό των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (IBA) στο Θαλάσσιο Περιβάλλον (θαλάσσια IBA)
- Έλεγχος χερσαίων θηρευτών και πληθυσμών των Ασημόγλαρων σε επιλεγμένες ακατοίκητες νησίδες
- Αξιολόγηση και μείωση της τυχαίας παγίδευσης (By catch) των θαλασσοπουλιών σε αλιευτικά εργαλεία
- Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού σε κύρια νησιά του Αιγαίου και Ιονίου πελάγους
- Υποστήριξη του Ευρωπαϊκού δικτύου του BirdLife για τις Θαλάσσιες IBA

<http://www.ornithologiki.gr>
